KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 20.7.2010
KOM(2010) 372 wersja ostateczna

2010/0220 (NLE)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY

w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla

{SEC(2010) 850}
{SEC(2010) 851}

UZASADNIENIE

1. Kontekst wniosku

Pomoc dla unijnego przemysłu węgla kamiennego jest regulowana sektorowym instrumentem prawnym: rozporządzeniem Rady (WE) nr 1407/2002 z dnia 23 lipca 2002 r. w sprawie pomocy państwa dla przemysłu węglowego[1] („rozporządzenie węglowe").

Rozporządzenie to wygasa z dniem 31 grudnia 2010 r. Przy braku nowych ram prawnych pozwalających na określone, specyficzne rodzaje pomocy państwa dla przemysłu węglowego, państwa członkowskie mogłyby przyznawać pomoc wyłącznie w granicach przewidzianych ogólnymi przepisami dotyczącymi pomocy państwa mającymi zastosowanie do wszystkich sektorów.

W porównaniu z rozporządzeniem węglowym ogólne przepisy dotyczące pomocy państwa znacząco ograniczają możliwości pomocy państwa dla przemysłu węglowego, zwłaszcza – choć nie tylko – w odniesieniu do pomocy na produkcję. Jednak niektóre państwa członkowskie ponoszą wysokie koszty produkcji w stosunku do bieżących i prognozowanych światowych cen rynkowych, a zatem ich produkcja węgla kamiennego jest ekonomicznie niekonkurencyjna i najprawdopodobniej taka też będzie w przyszłości.

Dotowany węgiel ma jedynie marginalny wpływ na bezpieczeństwo dostaw energii na szczeblu UE (aczkolwiek w poszczególnych państwach członkowskich sytuacja jest różna). Niewielki udział dotowanego węgla kamiennego w ogólnym portfelu energetycznym UE znacząco ogranicza możliwość kompensowania przez te dotacje zakłóceń dostaw, zarówno jeśli chodzi o węgiel, jak i inne źródła energii. Dotowany węgiel odpowiada jedynie 5,1 % produkcji energii elektrycznej w UE. Uwzględniając jedynie pomoc na pokrycie strat produkcyjnych, wskaźnik ten wynosi jedynie 1,4 % (aczkolwiek może być wyższy dla poszczególnych państw członkowskich).

Jednak wygaśnięcie rozporządzenia węglowego zmusi niektóre państwa członkowskie do zamknięcia swoich kopalń węgla kamiennego, przez co będą musiały poradzić sobie z konsekwencjami społecznymi i regionalnymi. Ze względu na regionalną koncentrację kopalń węgla (np. zagłębie Ruhry w Niemczech, północno-zachodnia Hiszpania, dolina Jiu w Rumunii), skutki społeczne równoczesnego zamknięcia tych kopalń mogłyby być znaczące. Biorąc pod uwagę zatrudnienie w powiązanych gałęziach przemysłu, zagrożonych mogłoby być nawet 100 tysięcy miejsc pracy. Natychmiastowe zamknięcie kopalń, które mogłoby nastąpić po nagłym zakończeniu dotacji, spowodowałoby przeciążenie regionalnych rynków pracy masowym napływem zwolnionych pracowników kopalń, którzy nie byliby w stanie odpowiednio szybko znaleźć zatrudnienia w innych branżach, a zatem w ich przypadku istniałoby ryzyko długoterminowego bezrobocia.

Jeśli chodzi o środowisko, należy również uwzględnić, że zamknięcie kopalń wymaga podjęcia szeregu środków zmierzających do rekultywacji terenów górniczych, m.in. usunięcia z kopalń sprzętu górniczego, oczyszczenia terenów, podziemnych prac zabezpieczających, usunięcia wody ściekowej itp. W przypadku gdy przedsiębiorstwo kontynuuje działalność górniczą lub pozagórniczą, finansowanie ze strony państwa mogłoby stanowić pomoc

[1] Dz.U. L 205 z 2.8.2002, s. 1.

państwa, a innego rodzaju działalność przedsiębiorstwa mogłaby być zagrożona, gdyby przedsiębiorstwo samodzielnie musiało ponosić te koszty.

Niniejszy wniosek ma na celu zaoferowanie państwom członkowskim ram prawnych, umożliwiających im skuteczniejsze zaradzenie możliwym negatywnym skutkom zamknięcia kopalń, które mogą nastąpić po wycofaniu dotacji, zwłaszcza jeśli chodzi o aspekty społeczne i środowiskowe, przy jednoczesnym ograniczeniu do minimum zakłóceń konkurencji na rynku wewnętrznym.

2. Konsultacje publiczne

W okresie od 13 maja do 15 lipca 2009 r. Komisja przeprowadziła otwarte konsultacje przez internet. W tym celu służby Komisji opublikowały na swojej stronie internetowej dokument konsultacyjny opisujący odnośny problem, cele polityki i różne warianty polityki, wobec których zainteresowane podmioty mogły przedstawiać swoje uwagi. Ponadto przeprowadzono konsultację z Komitetem ds. Sektorowego Dialogu Społecznego „**Gałęzie przemysłu wydobywczego**" podczas posiedzenia plenarnego w dniu 4 czerwca 2009 r.

Komisja otrzymała 60 odpowiedzi.

Partnerzy społeczni przemysłu węglowego i branży sprzętu górniczego zasadniczo opowiadają się za kontynuacją tych kategorii pomocy państwa, które są obecnie dozwolone zgodnie z rozporządzeniem węglowym. Żądają oni co najmniej nowego systemu UE dotyczącego pomocy państwa na ograniczenie działalności, a także pomocy przeznaczonej na zamykanie kopalń i odziedziczone zobowiązania.

Przeciwnego zdania są organizacje ekologiczne, które nie popierają nowego sektorowego systemu pomocy państwa dla sektora węglowego. Twierdzą oni, że pomoc państwa dla górnictwa węglowego ma negatywny wpływ na produkcję energii z czystych, trwałych i odnawialnych źródeł oraz nie zapewnia zachęt do wydajności energetycznej i oszczędności. Argumentują oni, że możliwe byłoby utworzenie większej liczby miejsc pracy w sektorze energii odnawialnej niż zostałoby utraconych w sektorze węglowym.

Rządy większości państw członkowskich wydobywających węgiel opowiadają się albo za przedłużeniem ważności obowiązującego rozporządzenia węglowego, albo za nowym rozporządzeniem, przewidującym co najmniej część środków pomocy objętych obecnym rozporządzeniem. Kilka państw członkowskich wydobywających węgiel wykazało niewielkie zainteresowanie sprawą, ponieważ albo już obecnie nie udzielają pomocy państwa, albo są przekonane, że ogólne przepisy dotyczące pomocy państwa byłyby wystarczające do zapewnienia wsparcia dla ich przemysłu węglowego.

3. Ocena skutków

Komisja Europejska oceniła różne warianty polityki dotyczące zaradzenia możliwym negatywnym skutkom zamknięcia kopalń, które mogłyby wystąpić po wycofaniu dotacji, zwłaszcza jeśli chodzi o ich aspekty społeczne i środowiskowe.

Wariant 1: scenariusz odniesienia

Zgodnie ze scenariuszem odniesienia Komisja nie zaproponowałaby nowego sektorowego instrumentu prawnego obowiązującego po wygaśnięciu rozporządzenia węglowego. Od 2011

r. wobec sektora węgla kamiennego obowiązywałyby jedynie ogólne przepisy dotyczące pomocy państwa.

Wariant 2: wytyczne Komisji

Zgodnie z tym wariantem Komisja przyjęłaby wytyczne na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE"), które byłyby podobne do wytycznych przyjętych w sektorach stoczniowym i stalowym i pozwalałyby państwom członkowskim na przyznawanie pomocy ograniczonej do pokrycia płatności przedsiębiorstw górnictwa węglowego na rzecz pracowników zwolnionych lub przechodzących na wcześniejszą emeryturę z powodu zamknięcia kopalń, kosztów doradztwa dla tych pracowników i kosztów szkoleń zawodowych. Pomoc może również pokrywać koszty zakończenia realizowanych umów (maksymalnie przez 6 miesięcy) lub kosztów związanych z rozwiązaniem tych umów, zależnie od tego, które z tych dwóch rodzajów kosztów są niższe. Ponadto pomoc może pokrywać wydatki poniesione bezpośrednio w związku z oczyszczeniem i rekultywacją miejsc produkcji, lecz nie może pokrywać wysokich niekiedy kosztów rekultywacji podziemnej, gdyż ich zakres i czas trwania (niekiedy bezterminowo) przekraczałby kwoty, które można zatwierdzić na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE.

Wariant 3: rozporządzenie Rady umożliwiające udzielanie ograniczonej czasowo pomocy operacyjnej (pomoc na zamknięcie działalności)

Zgodnie z wariantem 3 Komisja zaproponowałaby rozporządzenie Rady na podstawie art. 107 ust. 3 lit. e) TFUE. Rozporządzenie to pozwalałoby państwom członkowskim na udzielanie wyraźnie malejącej stopniowo pomocy operacyjnej, przeznaczonej na pokrycie bieżących strat produkcyjnych, o ile towarzyszy jej uporządkowane zakończenie działalności w kontekście właściwie zdefiniowanego planu zamknięcia kopalni (dotyczy tylko kopalń, które już istnieją). Polegałoby to na stopniowym ograniczaniu pomocy operacyjnej przez okres maksymalnie do 10 lat.

Wariant 4: rozporządzenie Rady przewidujące pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych (odziedziczonych zobowiązań społecznych i środowiskowych)

Zgodnie z wariantem 4 Komisja zaproponowałaby rozporządzenie Rady na podstawie art. 107 ust. 3 lit. e) TFUE. Rozporządzenie to pozwalałoby państwom członkowskim na udzielanie pomocy na pokrycie kosztów społecznych i środowiskowych związanych z zamknięciem kopalń, takich jak świadczenia socjalne i koszty dotyczące rekultywacji byłych terenów kopalń węgla, zgodnie z definicją zawartą w załączniku do obecnie obowiązującego rozporządzenia węglowego.

Wariant 5: połączenie wariantów 3 i 4

Zgodnie z wariantem 5 Komisja zaproponowałaby rozporządzenie Rady na podstawie art. 107 ust. 3 lit. e) TFUE, które pozwalałoby państwom członkowskim na udzielanie zarówno pomocy na zamknięcie kopalń (jak w wariancie 3), jak i pomocy na pokrycie kosztów nadzwyczajnych (jak w wariancie 4).

Wariant 6: przedłużenie o 10 lat okresu ważności obecnie obowiązującego rozporządzenia węglowego.

Zgodnie z wariantem 6 Komisja przedłożyłaby Radzie wniosek w sprawie przedłużenia ważności rozporządzenia Rady 1407/2002 w jego obecnym brzmieniu o dalsze 10 lat, tj. do

końca 2020 r. Różnica względem wariantu 5 polegałaby na usunięciu warunkowego charakteru w odniesieniu do zamykania kopalń oraz możliwości przyznawania pomocy inwestycyjnej.

Porównano poszczególne warianty, przyjmując założenie, że odnośne państwa członkowskie w istocie przyznawałyby pomoc dozwoloną zgodnie z tymi wariantami. Sektorowe przepisy dotyczące pomocy państwa zapewniają jedynie możliwość – a nie obowiązek – udzielenia pomocy państwa; ocena skutków nie może przesądzać o decyzjach, jakie państwa członkowskie podejmą w odniesieniu do pomocy państwa.

Pod względem **gospodarczym** wariant 2 wydaje się lepszy niż scenariusz odniesienia, gdyż łagodzi bezpośrednie skutki ekonomiczne dla najbardziej dotkniętych regionów i branż. Równocześnie jest on lepszy niż warianty 3–5, gdyż minimalizuje wpływ na konkurencję.

Pod względem **społecznym** w porównaniu ze scenariuszem odniesienia najkorzystniejsze wyniki daje wariant 5. Połączenie stopniowego zamykania kopalń, dopuszczenie maksymalnego wykorzystania możliwości (wcześniejszego) przechodzenia na emeryturę oraz udzielanie dodatkowego wsparcia w postaci doradztwa i skutecznego przekwalifikowania zawodowego, ogranicza negatywne skutki społeczne zamykania kopalń w odnośnych regionach. Chociaż rozwiązanie to nie wspiera tworzenia stałych miejsc pracy, bezpośrednio rozwiązuje problem polegający na tym, że skutki społeczne zamknięcia kopalń są skoncentrowane geograficznie w kilku regionach.

Pod względem środowiska naturalnego występuje znaczna niepewność. Chociaż bezpośrednie otoczenie kopalń z pewnością skorzystałoby z natychmiastowego lub prawie natychmiastowego przerwania produkcji (warianty 1, 2 i 4), sytuacja jest niepewna w odniesieniu do globalnej emisji gazów cieplarnianych, biorąc pod uwagę emisję pochodzącą ze spalania węgla przez producentów energii elektrycznej. Ta niepewność wynika z wysokiego współczynnika zastępowalności węgla krajowego węglem importowanym. Chociaż substytucja nie sięgałaby 100 %, różnica między poszczególnymi wariantami polityki zależałaby od ukierunkowania polityk krajowych w odniesieniu do promowania przechodzenia na inne źródła energii. W końcu, jeśli chodzi o skutki lokalne, należy uwzględnić, że wariant 5 zapewnia rekultywację terenów kopalń, a stopniowe zamykanie kopalń pozwala na lepsze zaplanowanie przygotowań, które należy poczynić ze znacznym wyprzedzeniem przed zamknięciem kopalń.

Ocena skutków prowadzi do wniosku, że brak wyraźnych, obiektywnych preferencji na korzyść jednego, szczególnego wariantu polityki. Warianty 2 i 5 są najbardziej odpowiednie do osiągnięcia celu politycznego, polegającego na złagodzeniu skutków zamknięcia kopalń, a jednocześnie umożliwiają uwzględnienie różnych ograniczeń prawnych określonych w art. 107 ust. 3 lit. c) i art. 107 ust. 3 lit. e), tzn. że na podstawie tego pierwszego nie można przyznawać pomocy operacyjnej.

Jeśli chodzi o zwykłe przedłużenie ważności obecnie obowiązującego rozporządzenia węglowego (wariant 6), wcześniejsze doświadczenia dotyczące stosowania tego rozporządzenia pokazały, że stopień ograniczania pomocy (degresywność) oraz powiązane warunki rozporządzenia są zbyt słabe, aby zagwarantować skuteczną restrukturyzację przemysłu węglowego. Państwa członkowskie mogłyby nawet odchodzić od tego celu politycznego, zwyczajnie kontynuując udzielanie pomocy produkcyjnej dla niekonkurencyjnych kopalń bez wyraźnego zobowiązania do ich zamknięcia. Wynika stąd, że te same kopalnie mogłyby nadal być niekonkurencyjne w momencie kolejnego wygaśnięcia

rozporządzenia za 10 lat. Podstawowy problem polegający na braku konkurencyjności nie zostałby rozwiązany, lecz jedynie odłożony w czasie.

Na podstawie wyników oceny skutków Komisja postanowiła przedstawić wniosek w sprawie nowego rozporządzenia Rady na podstawie wariantu 5. Zamknięcia kopalń niewątpliwie wywołają silne skutki społeczne, skoncentrowane w kilku regionach w UE, co wymaga odpowiedniego okresu przejściowego. W tym okresie przejściowym pomoc operacyjna będzie niezbędna do zapewnienia właściwego i stopniowego zamykania kopalń. Z opisanych poniżej przyczyn prawnych cel ten można osiągnąć jedynie dzięki rozporządzeniu Rady na podstawie art. 107 ust. 3 lit. e). W kontekście następstw kryzysu gospodarczego i finansowego oraz uwzględniając zadeklarowany przez Komisję silniejszy nacisk na wymiar społeczny polityk formułowanych przez UE, dodatkowy instrument, dzięki któremu państwa członkowskie będą mogły łagodzić społeczne i regionalne skutki zamknięcia kopalń przyczyni się do poprawy spójności społecznej regionów UE.

4. Aspekty prawne wniosku

Zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub poprzez środki państwowe w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez faworyzowanie niektórych przedsiębiorstw lub dostarczanie niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi, chyba że Traktat stanowi inaczej.

Artykuł 107 ust. 2 TFUE stanowi, że niektóre rodzaje pomocy są automatycznie zgodne z rynkiem wewnętrznym. W art. 107 ust. 3 TFUE wymienia się rodzaje pomocy, które Komisja może uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym. Szczególnie istotny jest art. 107 ust. 3 lit. c), który przewiduje odstępstwa dla pomocy przeznaczonej na ułatwianie rozwoju niektórych obszarów gospodarczych, o ile nie zmienia ona warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym z interesem UE.

Artykuł 107 ust. 3 lit. e) stanowi, że inne kategorie pomocy zgodne z rynkiem wewnętrznym mogą zostać określone decyzją Rady, stanowiącej większością kwalifikowaną na wniosek Komisji.

Komisja szacuje, że rodzaj pomocy państwa przewidziany w niniejszym wniosku – zwłaszcza jeśli chodzi o pomoc operacyjną w znacznych kwotach i na długi okres – wykracza poza możliwości, jakie stwarza art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE. W związku z tym Komisja zwraca się do Rady o wykorzystanie art. 107 ust. 3 lit. e) w celu określenia kategorii pomocy państwa w sektorze węgla kamiennego, które Komisja może uznać za zgodne z rynkiem wewnętrznym.

5. Wpływ na budżet

Wniosek nie ma wpływu na budżet Wspólnoty.

6. Szczegółowe objaśnienie wniosku

Komisja proponuje sektorowy system pomocy państwa, który należy traktować jako system przejściowy, prowadzący do pełnego zastosowania ogólnych przepisów dotyczących pomocy państwa wobec sektora węgla (kamiennego).

Oprócz możliwości stwarzanych przez ogólne przepisy dotyczące pomocy państwa, wniosek stwarza możliwość uznania za zgodnych z rynkiem wewnętrznym dwóch rodzajów pomocy

dla przemysłu węgla kamiennego: pomocy na zamykanie kopalń i pomocy na pokrycie kosztów nadzwyczajnych.

Pomoc na zamykanie przedsiębiorstw

Pomoc na zamykanie przedsiębiorstw to pomoc operacyjna mająca na celu pokrycie bieżących strat produkcyjnych jednostek produkcyjnych, które planuje się zamknąć. Umożliwia ona proces stopniowego zamykania niekonkurencyjnych kopalń węgla.

Ten rodzaj pomocy może być przyznawany jedynie kopalniom węgla w kontekście planu ostatecznego zamknięcia. Pomoc ma zatem charakter malejący i musi zostać odzyskana, jeśli odnośna kopalnia nie zostanie zamknięta. Tego rodzaju pomoc może być przyznawana jedynie jednostkom produkcyjnym, które prowadziły działalność jeszcze przed zgłoszeniem wniosku przez Komisję.

Wcześniejsze rozmowy z odnośnymi państwami członkowskimi pokazały, że nieoczekiwane wydarzenia mogą wymuszać konieczność tymczasowej stabilizacji lub zwiększenia dotacji pomiędzy kolejnymi latami, aby umożliwić kopalni węgla prowadzenie działalności do planowanego terminu zamknięcia. Dlatego Komisja postanowiła nieznacznie odstąpić od sposobu postępowania opisanego w wariancie 5 sprawozdania z oceny skutków: utrzymując ogólny obowiązek znaczącej degresywności, Komisja proponuje wskaźnik degresywności określony na podstawie kolejnych okresów piętnastomiesięcznych (zamiast co roku). Proponuje się wskaźnik degresywności na poziomie co najmniej 33 % między kolejnymi okresami piętnastomiesięcznymi oraz czas trwania planu zamknięcia wynoszący maksymalnie 4 lata.

Wniosek zawiera również środki zabezpieczające w celu uniknięcia nadmiernej rekompensaty i ograniczenia możliwych zakłóceń konkurencji na rynkach energii.

Pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych

Tego rodzaju pomoc ma na celu pokrycie kosztów, które nie są związane z bieżącą produkcją i które powstają w związku z zamknięciem kopalni, takich jak tzw. odziedziczone zobowiązania społeczne i środowiskowe. Załącznik do proponowanego rozporządzenia zawiera wyczerpującą listę kategorii kosztów, które mogą zostać pokryte w ramach tej pomocy.

Procedury

Wniosek zawiera przepisy proceduralne, które są bardzo podobne do przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1407/2002 i które głównie wyjaśniają, jak tego rodzaju pomoc należy zgłaszać Komisji, aby umożliwić jej kompleksową ocenę przed rozpatrzeniem zatwierdzenia pomocy.

2010/0220 (NLE)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY (UE) nr .../…

w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 107 ust. 3 lit. e),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego[2],

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego[3],

uwzględniając opinię Komitetu Regionów[4],

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1407/2002[5] z dnia 23 lipca 2002 r. w sprawie pomocy państwa dla przemysłu węglowego wygasa z dniem 31 grudnia 2010 r.

(2) Niewielki udział dotowanego węgla w ogólnym portfelu energetycznym nie uzasadnia dalszego utrzymywania takich dotacji w celu zabezpieczenia dostaw energii na szczeblu UE.

(3) Polityki unijne zmierzające do promowania paliw odnawialnych i paliw kopalnych o niskiej zawartości węgla do wytwarzania energii nie uzasadniają nieograniczonego w czasie wsparcia dla niekonkurencyjnych kopalń węgla. Pomoc w ramach kategorii pomocy dopuszczonych rozporządzeniem (WE) nr 1407/2002 nie powinna być zatem kontynuowana bezterminowo.

(4) Jednak przy braku sektorowych przepisów dotyczących pomocy państwa, w odniesieniu do węgla będą mieć zastosowanie wyłącznie ogólne przepisy dotyczące pomocy państwa. W związku z powyższym niekonkurencyjne kopalnie węgla, korzystające obecnie z pomocy na mocy rozporządzenia (WE) nr 1407/2002, mogą nie kwalifikować się już do otrzymywania pomocy i być zmuszone do zamknięcia.

---

2 Dz.U. C […] z […], s. […].
3 Dz.U. C […] z […], s. […].
4 Dz.U. C […] z […], s. […].
5 Dz.U. L 205 z 2.8.2002, s. 1.

(5) Bez uszczerbku dla ogólnych przepisów dotyczących pomocy państwa, państwa członkowskie powinny być w stanie przyjąć środki łagodzące społeczne i regionalne konsekwencje zamknięcia tych kopalń, tzn. środki umożliwiające należyte zakończenie działalności w ramach nieodwołalnego planu zamknięcia lub sfinansowanie kosztów nadzwyczajnych, w szczególności odziedziczonych zobowiązań.

(6) Niniejsze rozporządzenie oznacza dla sektora węgla przejście z sektorowych przepisów dotyczących pomocy państwa na ogólne przepisy dotyczące pomocy państwa, które mają zastosowanie do wszystkich sektorów.

(7) Aby ograniczyć zakłócenia konkurencji na rynku wewnętrznym wynikające z udzielania pomocy, tego rodzaju pomoc musi mieć charakter malejący i być ściśle ograniczona do jednostek produkcyjnych, które planuje się nieodwołalnie zamknąć.

(8) Aby ograniczyć negatywny wpływ na środowisko pomocy dla sektora węglowego, państwa członkowskie powinny przedstawić plan odpowiednich środków, na przykład w dziedzinie wydajności energetycznej, energii odnawialnej lub wychwytywania i składowania dwutlenku węgla.

(9) Przedsiębiorstwa powinny być także uprawnione do pomocy na pokrycie kosztów, które zgodnie ze zwykłymi zasadami rachunkowości nie dotyczą bezpośrednio kosztów produkcji. Taka pomoc jest przeznaczona na pokrycie kosztów nadzwyczajnych, które powstają w związku z zamknięciem jednostek produkcyjnych. Aby uniknąć nieuprawnionego korzystania z takiej pomocy przez przedsiębiorstwa zamykające tylko część swoich jednostek produkcyjnych, przedmiotowe przedsiębiorstwa powinny prowadzić oddzielną księgowość dla każdej ze swoich jednostek produkcyjnych.

(10) W celu realizacji swoich zadań Komisja Europejska powinna zagwarantować ustanowienie, utrzymanie i przestrzeganie normalnych warunków konkurencji. W szczególności w odniesieniu do rynku energii elektrycznej, pomoc dla przemysłu węglowego nie powinna wpływać na wybór podejmowany przez producentów energii elektrycznej w kwestii źródeł dostaw energii pierwotnej. W związku z tym ceny i ilość węgla powinny być swobodnie uzgadniane pomiędzy umawiającymi się stronami w świetle warunków panujących na rynku światowym.

(11) Stosowanie niniejszego rozporządzenia nie wyklucza możliwości uznania pomocy dla przemysłu węglowego za niezgodną z rynkiem wewnętrznym z innych przyczyn.

(12) Komisja powinna oceniać środki zgłoszone na podstawie niniejszego rozporządzenia i podejmować decyzje zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającymi szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE[6].

---

[6] Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

SEKCJA I

PRZEPISY WPROWADZAJĄCE

Artykuł 1

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

a) „węgiel” oznacza wysokiej-, średniej- i niskiej klasy węgiel kategorii A i B, w rozumieniu międzynarodowej klasyfikacji ustanowionej przez Europejską Komisję Gospodarczą ONZ[7];

b) „zamknięcie” oznacza trwałe zaprzestanie produkcji i sprzedaży węgla;

c) „plan zamknięcia” oznacza plan opracowany przez państwo członkowskie, przewidujący środki, których efektem jest ostateczne zamknięcie jednostek produkcyjnych węgla;

d) „jednostka produkcyjna węgla” oznacza podziemne i odkrywkowe miejsce wydobycia węgla i powiązaną infrastrukturę, zdolną do produkowania węgla surowego niezależnie od innych części przedsiębiorstwa;

e) „rok produkcyjny węgla” oznacza rok kalendarzowy lub inny dwunastomiesięczny okres, stosowany jako okres odniesienia dla umów w przemyśle węglowym;

f) „koszty produkcji” oznaczają całkowite koszty związane z bieżącą produkcją, w tym z działaniami górniczymi, działaniami dotyczącymi przerobu węgla, w szczególności ze wzbogacaniem na mokro, klasyfikacją i sortowaniem oraz transportem do miejsca dostawy, normalną amortyzację i odsetki od pożyczonego kapitału naliczone na warunkach rynkowych;

g) „bieżące straty produkcyjne” oznaczają dodatnią różnicę pomiędzy kosztem produkcji węgla a ceną sprzedaży w miejscu dostawy, swobodnie uzgodnioną pomiędzy umawiającymi się stronami w świetle warunków panujących na rynku światowym;

h) „przywóz węgla” oznacza przesyłkę produktów węglowych pochodzących z państwa trzeciego i wwożonych na obszar celny Wspólnoty w celach innych niż tranzyt, które przeznaczone są do produkcji energii elektrycznej oraz zaopatrywania pieców koksowniczych państwa członkowskiego.

---

[7] Międzynarodowy system kodyfikacji węgla wysokiej klasy i średniej klasy (1998); Międzynarodowa klasyfikacja węgla w złożach (1998) i Międzynarodowy system klasyfikacji węgla niskiej klasy (1999).

SEKCJA II

ZGODNOŚĆ POMOCY Z RYNKIEM WEWNĘTRZNYM

Artykuł 2

Zasada

1. W kontekście ostatecznego zamknięcia niekonkurencyjnych kopalń pomoc dla przemysłu węglowego może zostać uznana za zgodną z właściwym funkcjonowaniem rynku wewnętrznego, jeśli spełnia przepisy niniejszego rozporządzenia.

2. Pomoc pokrywa wyłącznie koszty związane z węglem do produkcji energii elektrycznej, skojarzonej produkcji ciepła i energii elektrycznej, produkcji koksu i opalania pieców hutniczych w przemyśle stalowym, w przypadku gdy takie zastosowanie ma miejsce w Unii.

Artykuł 3

Pomoc na zamykanie przedsiębiorstw

1. Pomoc dla przedsiębiorstwa przeznaczona konkretnie na pokrycie bieżących strat produkcyjnych jednostki produkcyjnej węgla może być uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym tylko wtedy, gdy spełnia następujące warunki:

a) działalność odnośnych jednostek produkcyjnych musi stanowić część planu zamknięcia, którego termin przypada najpóźniej na dzień 1 października 2014 r.;

b) odnośne jednostki produkcyjne muszą zostać ostatecznie zamknięte zgodnie z planem zamknięcia;

c) notyfikowana pomoc nie może przekraczać różnicy między przewidywanymi kosztami produkcji a przewidywanymi przychodami za dany rok produkcyjny węgla; pomoc faktycznie wypłacona podlega corocznej korekcie, w oparciu o rzeczywiste koszty i przychody, najpóźniej do końca roku produkcyjnego węgla następującego po roku, na który pomoc została przyznana;

d) kwota pomocy na jedną tonę przeliczeniową węgla nie może powodować, że ceny łącznie z dostawą węgla unijnego będą niższe niż ceny węgla podobnej jakości z państw trzecich;

e) odnośne jednostki produkcyjne muszą już prowadzić działalność w dniu 31 grudnia 2009 r.;

f) całkowita kwota pomocy na zamknięcie przyznanej przez państwo członkowskie dla danego przedsiębiorstwa musi mieć tendencję malejącą, a jej spadek pomiędzy

kolejnymi okresami piętnastomiesięcznymi nie może być mniejszy niż 33 % pomocy udzielonej w początkowym piętnastomiesięcznym okresie planu zamknięcia;

g) całkowita kwota pomocy na zamknięcie kopalń dla przemysłu węglowego danego państwa członkowskiego nie może przekraczać, dla dowolnego roku po 2010 r., kwoty pomocy przyznanej przez to państwo członkowskie i zatwierdzonej przez Komisję zgodnie z art. 4 i 5 rozporządzenia (WE) nr 1407/2002 za rok 2010;

h) państwo członkowskie musi przedstawić plan podjęcia środków mających na celu złagodzenie wpływu wykorzystywania węgla na środowisko naturalne, na przykład w dziedzinie wydajności energetycznej, energii odnawialnej lub wychwytywania i składowania dwutlenku węgla. Uwzględnienie w takim planie środków stanowiących pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 jest bez uszczerbku dla obowiązku powiadomienia o pomocy i wstrzymania przyznania pomocy, który w odniesieniu do tych środków nakłada na państwa członkowskie art. 108 ust. 3 TFUE oraz dla wymogu zgodności tych środków z rynkiem wewnętrznym

2. Jeśli jednostki produkcyjne, którym przyznano pomoc zgodnie z ust. 1, nie są zamknięte w terminie ustalonym w planie zamknięcia zatwierdzonym przez Komisję, odnośne państwo członkowskie odzyskuje wszelką przyznaną pomoc w odniesieniu do całego okresu objętego planem zamknięcia.

Artykuł 4

Pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych

1. Pomoc państwa przyznana przedsiębiorstwom, które prowadzą lub prowadziły działalność związaną z produkcją węgla, w celu umożliwienia im pokrycia kosztów powstających lub powstałych w wyniku zamknięcia jednostek produkcyjnych węgla i które nie są związane z bieżącą produkcją, może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, pod warunkiem że wypłacona kwota nie przekracza tych kosztów. Taka pomoc może być wykorzystana na pokrycie:

a) kosztów poniesionych przez przedsiębiorstwa, które przeprowadzają lub przeprowadziły zamknięcie jednostek produkcyjnych węgla, w tym przez przedsiębiorstwa korzystające z pomocy na zamknięcie;

b) kosztów poniesionych przez kilka przedsiębiorstw.

2. Kategorie kosztów, których dotyczy ust. 1, są określone w Załączniku. Ustęp 1 nie ma zastosowania do kosztów wynikających z braku zgodności z przepisami o ochronie środowiska.

Artykuł 5

Kumulacja

1. Maksymalna kwota pomocy dopuszczonej na mocy niniejszego rozporządzenia ma zastosowanie niezależnie od tego, czy pomoc jest finansowana w całości ze środków państwa, czy jest częściowo finansowana ze środków Unii.

2. Pomoc dopuszczona na mocy niniejszego rozporządzenia nie może być łączona z inną pomocą państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE ani z innymi formami finansowania wspólnotowego na rzecz tych samych kosztów kwalifikowalnych, jeśli tego rodzaju nakładanie się prowadzi do tego, że kwota pomocy jest wyższa niż kwota dopuszczona na mocy przepisów niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 6

Rozdzielenie księgowości

Całość pomocy otrzymanej przez przedsiębiorstwo jest wykazywana w rachunkach zysków i strat jako oddzielna pozycja przychodów, w odróżnieniu od przychodów ze sprzedaży. Przedsiębiorstwa korzystające z pomocy na podstawie niniejszego rozporządzenia prowadzą precyzyjną i oddzielną księgowość dla każdej jednostki produkcyjnej i dla każdego rodzaju działalności gospodarczej, która nie jest związana z wydobyciem węgla. Środkami tymi zarządza się w taki sposób, aby nie było możliwości przekazania ich innym jednostkom produkcyjnym, które nie są objęte planem zamknięcia, lub na rzecz innych rodzajów działalności tego samego przedsiębiorstwa.

SEKCJA III

PROCEDURY

Artykuł 7

Informacje przekazywane przez państwa członkowskie

1. Oprócz przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiających szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE[8], pomoc wymieniona w niniejszym rozporządzeniu jest przedmiotem szczególnych przepisów ustanowionych w ust. 2-6.

2. Państwa członkowskie, które zamierzają przyznać pomoc na zamknięcie przedsiębiorstw określoną w art. 4, zgłaszają Komisji plan zamknięcia odnośnych jednostek produkcyjnych. Plan zawiera co najmniej następujące informacje:

[8] Dz.U. L 83 z 27.31999, s. 1.

a) wskazanie jednostek produkcyjnych;

b) rzeczywiste lub szacunkowe koszty produkcji dla każdej jednostki produkcyjnej na rok produkcyjny węgla;

c) szacunkową produkcję, na rok produkcyjny węgla, jednostek produkcyjnych objętych planem zamknięcia;

d) szacunkową kwotę pomocy na zamknięcie przypadającą na rok produkcyjny węgla.

3. Państwa członkowskie zgłaszają Komisji wszelkie zmiany planu zamknięcia.

4. Państwa członkowskie zgłaszają wszelką pomoc, jaką zamierzają przyznać na rzecz przemysłu węglowego na mocy niniejszego rozporządzenia w danym roku produkcyjnym węgla. Państwa te dostarczają Komisji wszelkie szczegóły istotne dla kalkulacji przewidywanych kosztów produkcji i ich związku z planami zamknięcia zgłoszonymi Komisji zgodnie z ust. 2.

5. Państwa członkowskie informują Komisję o kwotach i o kalkulacji pomocy faktycznie wypłaconej w danym roku produkcyjnym węgla najpóźniej sześć miesięcy po zakończeniu tego roku. W przypadku dokonywania korekt kwot początkowo wypłaconych podczas danego roku produkcyjnego węgla, państwa członkowskie informują Komisję o tym fakcie przed końcem następnego roku produkcji węgla.

6. Zgłaszając pomoc zgodnie z art. 4 i 5 oraz informując Komisję o faktycznie wypłaconej pomocy, państwa członkowskie przekazują Komisji wszelkie informacje potrzebne jej do sprawdzenia, czy przestrzegane są przepisy niniejszego rozporządzenia.

SEKCJA IV

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 8

Środki wykonawcze

Komisja podejmuje wszelkie środki niezbędne do wykonania niniejszego rozporządzenia. Może ustanowić wspólne ramy przekazywania informacji, o których mowa w art. 7.

Artykuł 9

Wejście w życie

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2011 r.

2. Niniejsze rozporządzenie wygasa z dniem 31 grudnia 2026 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

Definicje kosztów określonych w art. 4

1. Koszty poniesione i rezerwy na koszty wyłącznie przedsiębiorstw, które zamykają jednostki produkcyjne

Wyłącznie następujące kategorie kosztów i tylko jeśli wynikają z zamknięcia jednostek produkcyjnych węgla:

a) koszty wypłat świadczeń socjalnych, wynikające z przejścia na emerytury pracowników przed osiągnięciem ustawowego wieku emerytalnego;

b) inne wydatki nadzwyczajne na pracowników, którzy tracą pracę;

c) wypłata emerytur i świadczeń, poza systemem ustawowym, pracownikom, którzy stracili pracę oraz pracownikom uprawnionym do takich wypłat przed zamknięciem kopalni;

d) koszty ponoszone przez przedsiębiorstwo na przekwalifikowanie pracowników, aby pomóc im w znalezieniu nowej pracy poza przemysłem węglowym, szczególnie koszty szkoleń;

e) dostawa darmowego węgla dla pracowników, którzy tracą pracę i dla pracowników uprawnionych do takich dostaw przed zamknięciem kopalni, lub ekwiwalent pieniężny;

f) pozostałe koszty wynikające z przepisów administracyjnych, prawnych lub podatkowych specyficznych dla przemysłu węglowego;

g) dodatkowe podziemne prace zabezpieczające, wynikające z zamknięcia jednostek produkcyjnych;

h) szkody górnicze, przy założeniu że zostały one spowodowane przez jednostki produkcyjne objęte planem zamknięcia;

i) koszty związane z rekultywacją byłych terenów kopalń węgla, zwłaszcza:

- koszty wynikające z opłat na rzecz instytucji odpowiedzialnych za dostawy wody i odprowadzanie ścieków,

- inne koszty wynikające z dostaw wody i odprowadzania ścieków;

j) koszty pokrywające ubezpieczenie zdrowotne byłych górników;

k) koszty związane z rozwiązaniem lub zmianą bieżących umów (o maksymalnej wartości równej sześciomiesięcznej produkcji);

l) nadzwyczajna rzeczywista amortyzacja, pod warunkiem że wynika z zamknięcia jednostek produkcyjnych.

Wzrost wartości gruntów należy odliczyć od kosztów kwalifikowalnych wymienionych w lit. g), h), i).

2. Koszty poniesione i rezerwy na koszty kilku przedsiębiorstw

a) wzrost składek, poza systemem ustawowym, na pokrycie kosztów ubezpieczenia społecznego jako skutek spadku liczby wpłacających, w następstwie zamknięcia jednostek produkcyjnych;

b) wydatki na zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, wynikające z zamknięcia jednostek produkcyjnych;

c) wzrost opłat na rzecz instytucji odpowiedzialnych za dostawy wody i odprowadzanie ścieków, pod warunkiem że wzrost ten wynika z ograniczenia produkcji węgla stanowiącej podstawę do nakładania opłat, w następstwie zamknięcia jednostek produkcyjnych.